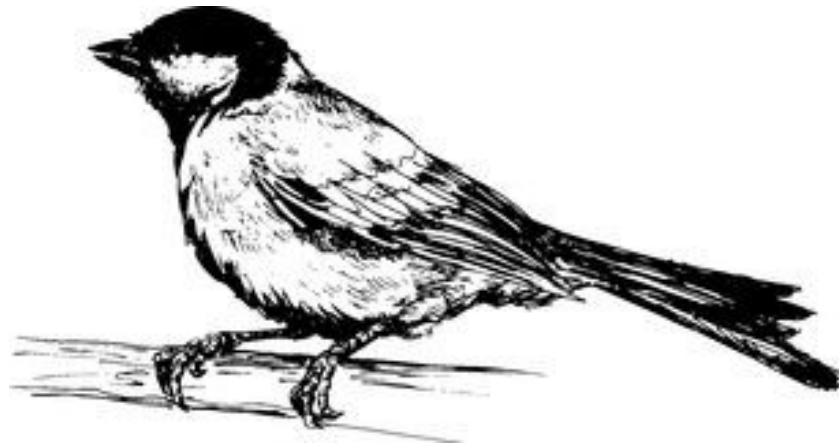

VEĽKÝ SÝKORNÍK

Táto búdka sa môže stať domovom:

- sýkoriek všetkých druhov,
- mucháríka bielokrkého,
- mucháríka čiernohlavého,
- krutohlava obyčajného,
- vrabca poľného,
- vrabca domového,
- brhlíka obyčajného,
- žltouchvosta hôrneho a
- červienky obyčajnej.

Zo života sýkoriek

Sýkorky všetkých druhov patria medzi **najužitočnejšie vtáčie druhy**. Sú hmyzožravé. Hniezdia 2-krát ročne (v apríli a júni) a v tomto období sú schopné denne uloviť toľko hmyzu, koľko samy vážia! Párik sýkoriek so svojim potomstvom ročne zožerie 5 – 7 kg hmyzu. O to máme potom v záhradách väčšiu úrodu a nemusíme používať aj nám škodiacie chemické postreky. Napr. v zime dokážu zlikvidovať populáciu obalovača jabloňového o 50 až 70 %. Červivosť jabĺk sa tým môže znížiť na mizivé 2 %.

Pred **hniezdením** samička zhotoví hniezdo a znesie doň okolo 10 vajíčok, na ktorých sedí asi 2 týždne. Vtedy ju kŕmi samček. Ďalšie 2 – 3 týždne spoločne kŕmia vyliahnuté mláďatá a po vyvedení z hniezda ich kŕmia ešte ďalšie 2 týždne. Priemerný vek sýkoriek je **3 roky**, ale dožiť sa môžu aj 10 rokov.

Naše sýkorky zimujú u nás, ale **mladšie často odlietajú** k Jadranskému moru, o čom sa dlho nevedelo. K nám naopak prilietajú sýkorky zo severu – Poľska, Bieloruska, ba až spoza Moskvy, od Uralu. Vtedy sa formujú do kŕďov, prilietajú bližšie k ľudským obydliam a živia sa najmä **olejnatými semenami**. Našou snahou by malo byť ich prikrmovanie. Najradšej majú slnečnicu. **Sýkorky sú chránené zákonom**. Cena jedného exemplára sa pohybuje okolo 100,- eur a viac (podľa druhu).

Technický popis búbky:

- výška steny – 28 cm,
- šírka steny – 16 až 17 cm,
- hrúbka steny – 2 až 2,5 cm,
- výška vletového otvoru – 20 cm od spodného okraja,
- priemer vletového otvoru – 3,2 až 3,5 cm.

Zdvojený vletový otvor sťažuje prístup predátorom, ktorí by chceli hniezdo vykradnúť a požrať mláďatá, napr. kunám a mačkám. Napriek tomu sa odporúča na kmeň stromu pod búbku priviazať pichľavé konáre, napr. zo šípky, trnky, černice...

Strieška sa dá odnímať, ak povytiahneme dva klinčeky zahnuté do tvaru písmena L umiestnené pod strieškou na bokoch búbky. Tieto poistky zabezpečujú, aby strieška z búbky nespadla ani počas silného vetra alebo útoku predátora.

Búbka je vyrobená z dokonale **vysušeného odpadového materiálu** – steny má zo smrekových dosák a striešku z borovice. Zvonku je **natretá ľanovou fermežou**, ktorá zaručuje vysokú odolnosť voči vode a trvanlivosť materiálu. Navyše je búbka sfarbením nenápadná.

Jednotlivé diely sú spájané klincami, výnimočne šraubami. Bočné steny sú navyše **lepené špeciálnym lepidlom** používaným včelármi pri výrobe úl'ov. Lepidlo pení a vyplňa medzery v rohoch búbky. Vtáčikom do búbky nefúka a majú zabezpečené suché a teplé hniezdenie aj v krutých zimných podmienkach.

Steny búbky sú zvnútra **nehobľované alebo zdrsnené zárezmi dlátom**, aby sa mláďatá mohli dostať hore k otvoru na svoj prvý let. Pod otvorom je zdrsnenie aj z vonkajšej strany, aby sa aj dospelé sýkorky mali o čo zachytiť pri dosadaní na stenu búbky.

Vešanie búbky

Búbky vešáme všade tam, kde je väčšia skupina stromov, ale **nedostatok prirodzených hniezdných dutín**. Napr. v lesoch, vetrolamoch, medziach, alejách, parkoch, záhradách, cintorínoch. Na plochu 100 x 100 m (1 ha) rátame s 2 až 4 búbkami. Najmenšia odporúčaná vzdialenosť medzi nimi je 20 metrov. **V sadoch a záhradách intenzívne chemicky ošetrovaných búbky nevešame!**

Búbku vyvesujeme **na jeseň alebo v zime**. Ak ju zavesíme neskoro, vtáky v nej zahniezdia až o rok. Navyše sa môže stať domovom nežiadúcich návštevníkov – sršňov alebo ôs.

Po bokoch búbky sú umiestnené aj **dvojice očiek** na jej zavesenie. Horná dvojica očiek sa spojí drôtom nad konárom a dolná dvojica očiek pod konárom. Búbka tak získa úplnú stabilitu, hoci mierne kolísanie búbky sýkorkám v nej neprekáža. Na spájanie očiek používame **medený drôt potiahnutý izoláciou**, ktorá je šetrná voči kôre stromu. **Nikdy nezatlkame klince do stromu!**

Búbka by mala byť zavesená podľa toho, **aký pokoj budú mať vtáky na hniezdenie**. Na veľmi navštevovaných miestach ju zavesíme vyššie (6 až 8 m), na menej frekventovaných miestach nižšie (3 až 6 m), čo vtáčikom lepšie vyhovuje.

Búbku vešáme otvorom **na východ** so zabezpečením voľného vletu do búbky a tak, aby do nej cezeň nezatekalo.

Starostlivosť o búbku

Búbka si nevyžaduje veľké nároky na údržbu. Ak je stabilná a zavesená podľa našich odporúčaní, nehrozí pád búbky zo stromu vplyvom predratia drôtu, poškodenie búbky údermi o strom, ani zatekanie do vnútra. Táto búbka sa môže stať domovom vtákov až na **20 rokov**. Jedinou vašou starosťou je jej každoročná kontrola, prípadne oprava a vyčistenie skoro **na jar**, v marci (strieška sa dá sňať dole).

Spracované podľa knihy

Miroslav Dužík: **Ako do prírody – JAR**, Bratislava, 1992, PEREX K + K, ISBN 80-85599-11-2.